

Open brief aan Vipassana leraren, begeleiders en yogi's

Tot rust komend van de schokgolf van de afgelopen maanden n.a.v. het openbaar maken van het seksueel misbruik door de monnik Mettavihari met alle publicaties en de bijkomende verhalen nadien, voel ik dat het moment voor reflectie is gekomen.

Als mediterende en betrokken yogi heb ik getracht me een beeld te vormen van de situatie van alle betrokkenen. In dat proces kwam ik al snel tot de conclusie dat naast de slachtoffers, die ik bewust als eerste noem, wij allen hierbij betrokken zijn. Wij allen zullen op een punt komen dat er keuzes gemaakt moeten worden. Ook ik.

Ik heb vele verhalen gehoord en gelezen van direct betrokkenen over hoe het misbruik zo heeft kunnen gebeuren, waarom het zolang heeft kunnen voortbestaan. Verhalen over de vraag waarom het zolang geduurd heeft voordat er zorg was voor de slachtoffers. Waarom het zolang duurde voor het publiek werd gemaakt. Vragen die ook mij hebben beziggehouden en waarop ik ondanks verhalen en uitspraken van direct betrokkenen tot op dit moment geen duidelijk antwoord heb gekregen.

Wellicht kan er op deze vragen moeilijk een antwoord worden gegeven, wat mij ertoe bracht deze vragen te laten rusten en mij te richten op: Hoe gaan wij allen hiermee om? Hoe gaan we om, hoe gaan we verder met de onbevredigende situatie van onbeantwoorde vragen?

Meerdere keren las ik dat er groot respect en loyaliteit naar Mettavihari is, die veel betekend heeft, voor sommigen ook op persoonlijk vlak. Dat er wellicht toen sprake was van een blinde vlek. Ik tracht mij in te leven in die situatie, wat erg moeilijk is, merk ik. Dat brengt mij tot de conclusie dat het voor een ieder van belang is op dit moment vanuit de huidige situatie, met de kennis en wijsheid van nu tot reflectie te komen op de situatie van toen.

Durven we ons af te vragen waarom die blinde vlek er was? Heeft het wellicht te maken met het feit dat we in het verleden onze eigen worstelingen op persoonlijk vlak niet wilden zien? Was er sprake van afhankelijkheid, werd er veiligheid bij de ander gezocht waardoor het zicht op de ander vertroebelde? Was dat wellicht de basis voor onze loyaliteit aan de leraar?

We mogen ons nu niet verschuilen achter de blinde vlek van toen maar moeten op dit moment juist onderzoeken wat er achter die blinde vlek zat. Waar lag mijn eigen stuk in dit proces? En ligt er misschien ook nu nog een stuk dat aanleiding moet geven tot nieuwe zelfreflectie?

Me afvragend "Hoe nu verder?", kom ik geleidelijk tot de conclusie dat onze eigen, persoonlijke integriteit de sleutel is om verbinding aan te gaan met onszelf én met de ander. Durven wij te kijken naar deze persoonlijke integriteit met betrekking tot die ander en durven we dan te zeggen dat de ander niet voldaan heeft of voldoet aan wat ik als norm heb, bezien vanuit deze persoonlijke integriteit? Wil/durf ik dan te zeggen, zonder te veroordelen, dat ik niet meer met de ander verder kan/wil als dat mijn conclusie is, ook al is/was het mijn leraar?

Uiteindelijk zijn we zelf verantwoordelijk voor elke stap die we zetten in het proces van de dhamma hoe dankbaar we ook zijn voor degene die ons begeleidt/begeleid heeft. Het blijft uiteindelijk altijd onze eigen weg met onze eigen verantwoordelijkheid.

Om met de woorden van Catherine G. Lucas te spreken: 'Als je zelfs ook maar even aan het gedrag en de integriteit van jouw leraar twijfelt is een complete overgave aan de leraar niet goed. Het enige wezen aan wie we ons tenslotte overgeven is ons Zelf.'

Het in vol vertrouwen overgeven aan een leraar is onze eigen keuze en ook in die keuze ligt de verantwoordelijkheid volledig bij onszelf.

Het is mijns inziens essentieel dat de dhamma niet alleen op het kussen wordt beleefd maar dat deze geïntegreerd wordt in alle aspecten van het dagelijks leven.

Wat betekent het voor ons als een leraar de dhamma op prachtige wijze vertolkt maar niet naleeft? Al weten we dat ook een leraar nog in het proces zit om de dhamma in zijn dagelijks leven te integreren.

De vraag die hierbij onvermijdelijk gesteld moet worden: zijn wij, en de huidige leraren in het bijzonder, bereid afstand te nemen van Mettavihari, niet vanwege zijn kennis en het doorgeven van de dhamma, maar vanwege zijn handelen gezien vanuit het perspectief van onze eigen persoonlijke integriteit?

Zo kom ik vanzelf bij vragen als: Wat betekent het woord leraar? Wie/wat is een leraar? Hoe wordt een leraar benoemd? Was/is het benoemen van de leraren wel objectief? Wat waren/zijn de criteria? Moet de rol van leraar t.o.v. de leerling wel zo vast liggen? Vraag ik mijzelf wel af wat het betekent als ik zeg 'dat is mijn leraar'? Moet het meer duidelijk worden gemaakt dat de leerling tegelijkertijd ook leraar kan zijn?

Vragen waarop we het antwoord kunnen zoeken in een open dialoog met alle yogi's, waarbij ik de huidige leraren ook als yogi beschouw.

Wellicht ten overvloede, ik heb getracht mijn gedachtegang te zien zonder te oordelen, wel met oog voor alle betrokkenen. Hopend dat er een nieuwe basis gelegd kan worden waardoor het mogelijk wordt dat eenieder zich weer thuis kan voelen. Hopend dat we elkaar kunnen/mogen ondersteunen in ons proces.

Mijn betrokkenheid bij de Vipassana beoefening in Nederland heeft mij tot dit schrijven gebracht waarbij ik de hieronder vermelde bronnen geraadpleegd heb.

Jan de Ridder, yogi

Augustus 2015, Nijmegen.

Email: deridderjan@planet.nl

Bronnen:

"Spirituele Crisis", uitgave 2013, Catherine G. Lucas.

"Wat is misbruik", juni 2015, Edel Maex.

"Moet ik een leraar hebben", juli 2015, Edel Maex